

ПРАВНА СХВАТАЊА

На основу реферата под називом: „Застарелост права на исплату утужене електричне енергије“, Грађанско одељење Врховног касационог суда је на седници Одељења одржаној 18. јуна 2012. године усвојило, а судије тог Одељења својим потписима верификовале следећа:

ПРАВНА СХВАТАЊА

1. **Дужник**, који при делимичној уплати потраживања за утрошену електричну енергију у коме је садржан и део застарелог потраживања, не назначи коју обавезу је уплатио, платио је обавезе по редоследу доспећа за испуњење.
2. **Дужник** који при делимичној уплати потраживања за утрошену електричну енергију у коме је садржан и део застарелог потраживања, назначи да само плаћа незастарело потраживање, уплатом не прекида застарелост већ застарелог потраживања.
3. Споразумом о одлагању плаћања утрошене електричне енергије, којим се **дужник** обавезао да **повериоцу** плати и застарело потраживање, **дужник** се одрекао застарелости која поново почиње да тече од дана прекида застаревања (признања дуга).
4. Плаћањем дела у рачуну исказаног незастарелог потраживања, **дужник** прекида застарелост сваком уплатом.

Образложење правних схватања

Пред судовима опште надлежности са подручја апелационих судова у Крагујевцу и Нишу бројни су и све учесталији спорови у којима потрошачи електричне енергије траже да се утврди да не постоји право на наплату електричне енергије због наступелости застарелости потраживања. Оваква врста спорова присутна је али у знано мањем броју и пред стварно надлежним судовима са подручја Апелационог суда у Београду и Новом Саду. Постоји спорност и при одлучивању о истакнутим приговорима застарелости права на наплату утрошене електричне енергије. Та спорност резултирана је неуједначеном судском праксом у идентичним чињеничним и правним ситуацијама.

Четири апелациона суда нису успела да усвоје јединствене правне ставове у вези са застарелошћу права на исплату потраживања за утрошену електричну енергију. Следом те ситуације, испуњавајући обавезу прописану у члану 31. Закона о уређењу судова, Грађанско одељење је у циљу уједначавања судске праксе усвојило четири поменута правна схватања.

Прво, усвојено правно схватање засновано је на одредби члана 312. став 2. члана 313, члана 360. став 3. и члана 387. став 2. ЗОО. **Дужник** који при делимичној уплати обавезе за неплаћену утрошену електричну енергију у којој је садржана и делимично застарела обавеза не назначи које

обавезе плаћа, плаћа обавезе по редоследу доспећа испуњења обавеза. **Поверилац** код таквог начина плаћања обавеза, на основу реда урачунавања прописаног у члану 312. став 2. и 313. ЗОО, прво наплаћује доспеле камате, па најстарије потраживање доспело за испуњење (застарелу обавезу), па тек онда остале обавезе по редоследу доспећа за испуњење. Кад **дужник** при плаћању не помиње да не плаћа и застарелу обавезу, **поверилац** при реду урачунавања испуњења о застарелости права на испуњење застареле обавезе не води рачуна по службеној дужности у смислу члана 360. став 3. ЗОО. **Дужник** је таквом уплатом признао застарелу обавезу у смислу члана 387. став 2. ЗОО.

Друго, правно схватање засновано је на одредби члана 312. ст.1. и 2. члана 366. и 387. ЗОО. Назначењем при уплати да плаћа само део незастарелог потраживања, дужник није признао застарело потраживање нити је прекинуо застарелост већ застарелог потраживања.

Треће, правно схватање засновано је на одредби члана 366. и члана 392. тачка 2. ЗОО. Писменим признањем застарелог потраживања, дужник се одрекао застарелости која поново почиње да тече од дана прекида застаревања (признања дуга).

Четврто, правно схватање засновано је на одредби члана 312. став 2. члан 387. став 2. и члан 392. тачка 2. ЗОО. Сваком уплатом дела незастарелог потраживања дужник признаје дуг и прекида застарелост.